

DECIZIE

22 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele completului, judecător

Guzun Maria

Judecătorii:

Nogai Ala

Brașoveanu Vladimir

Grefier:

Colicev Ana

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de SRL „Angroconscom”, împotriva hotărârii Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 06 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Angroconscom” către SRL „Prosper Pro” cu privire la încasarea sumei, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

C O N S T A T Ă :

La data de 12 octombrie 2015, SRL „Angroconscom” s-a adresat în judecată cu o cerere împotriva SRL „Prosper Pro”, solicitând încasarea datoriei în sumă de 68 897,41 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1987,36 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, SRL „Angroconscom” în baza contractului nr.15011 din 05.01.2015 a livrat marfa pentru SRL „Prosper Pro”, care nu a achitat marfa integral, acumulând o datorie în sumă de 68 897,41 lei, cu termenul expirat de achitare. Reclamația din 16 iulie 2015 și actul de verificare, adresată părâtului și recepționată, a rămas fără răspuns.

La data de 27 ianuarie 2016, reclamantul a depus o cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea sumei de 111 596,70 lei, ce reiese din 50 289,52 lei datoriei de bază, penalitatea în mărime de 58 056,57 lei și taxa de stat în sumă de 3250,38 lei.

La data de 12 aprilie 2016 reclamantul a depus o nouă cerere de concretizare, prin care a indicat că părâtul a achitat integra datoria în sumă de 68 897,41 lei și a solicitat încasarea doar a penalității în mărime de 58 056,57 lei și taxa de stat în sumă de 3250,38 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 06 iunie 2016, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Angroconscom” și s-a încasat de la SRL „Prosper Pro” în beneficiul SRL „Angroconscom” suma de 20 000 lei cu titlu de penalitate și cheltuieli de judecată în mărime de 3250,38 lei, în total suma de 23 250,38 lei. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 07 iunie 2016, SRL „Angroconscom” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 06 iunie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea cerințelor respinse, cu dispunerea încasării din contul intimatului a penalității în mărime de 39 900,00 lei și a taxei de stat.

În motivarea apelului a indicat că, Plenul CSJ a indicat ca drept criterii de care se poate conduce instanța pentru a nu reduce clauza penală, ar putea servi: - penalitatea solicitată e cu mult mai mică decât penalitatea pe care reclamantul era în drept s-o calculeze; - debitorul n-a prezentat probe care ar confirma faptul imposibilității executării obligației de plată.

Astfel, apelantul indică faptul că, intimatul nu a prezentat probe care ar confirma imposibilitatea de onorare a obligațiunilor de plată, în condițiile când din raportul financiar indică venituri din vânzări pentru anul 2015 în mărime de 10 920 931,00 lei, fapt pentru care instanța nu reduce clauza penală.

În contradictoriu la cererea de apel, intimatul SRL „Prosper Pro” a depus referință, prin care a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

În concluzie, se indică faptul că cererea de apel este fondată deoarece instanța de fond a înscut nemulțumirile reclamantului.

în reerimnă, se indică faptul că, cererea de apel este bazată doar pe invocări, precum că, instanța de fond a ignorat prevederile Hotărârii Plenumului CSJ nr.9 din 24.12.2010, dar după cum prevede legislația națională, hotărârile explicative ale Plenumului CSJ nu servesc drept izvor de drept și instanțele pot să se conducă de explicațiile redată la cazuri similare din practică, or, hotărârile explicative ale Plenumului CSJ nu pot sta la baza unei hotărâri emise în numele legii și respectiv nu pot servi temei pentru casarea hotărârii adoptate.

Consideră că hotărârea primei instanțe este corect întemeiată și anume, cu referire la art.630 alin.(1) Cod civil, care prevede că în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari.

Mai susține că, apelantul eronat invocă în cererea sa faptul că prima instanță nu a indicat motivarea pentru care penalitatea a fost redusă, deoarece această invocare nu corespunde realității. În hotărârea contestată este redat clar motivul reducerii clauzei penale și anume faptul că mărimea acesteia este disproporționat de mare în raport cu circumstanțele cauzei.

Afirmă că, în primul rând, suma datoriei pentru care s-a calculat penalitatea este mai mică decât însuși penalitatea, în al doilea rând, penalitatea a fost achitată de către debitor integral încă până la înaintarea cerinței reclamantului privind încasarea penalității, iar în al treilea rând, intimatul a prezentat în prima instanță bilanțul întreprinderii care dovedește situația financiară dificilă care a generat întârzierea de plată.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantului SRL „Angroconscom”, Zaițev Pavel a solicitat admiterea cererii de apel în baza motivelor de fapt și de drept invocate și casarea parțială a hotărârii instanței de fond.

Reprezentantul intimatului, SRL „Prosper Pro”, avocatul Lesnic-Râșcoală Lilian, a lipsit de la ședința de judecată, dar a depus cerere privind examinarea cauzei în lipsa sa.

Conform art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la data de 06 iunie 2016. Prin urmare, SRL „Angroconscom” a depus cererea de apel la 07 iulie 2016, iar în consecință, Colegiul consideră apelul ca fiind declarat în termenul legal.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră că hotărârea Judecătorei Grigoriopol din 25 februarie 2016 este legală, iar apelul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art.385 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (4), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art.514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice al act sau fapt juridic susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art.572 Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În ședința de judecată, Colegiul a stabilit cu certitudine, că prin contractul de furnizare a mărfii nr.15011 din 05.01.2015, încheiat între SRL „Angroconscom” și SRL „Prosper Pro”, vânzătorul a livrat marfa, iar cumpărătorul s-a obligat să achite costul mărfii livrate, fapt confirmat prin facturile fiscale.

Potrivit pct.4.2 din același contract, pentru expirarea termenului achitării, cumpărătorul este obligat să plătească vânzătorului penalitate în mărime de 0,9% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Colegiul reține că inițial, prin cererea de chemare în judecată a fost solicitată încasarea de la SRL „Prosper Pro” în beneficiul SRL „Angroconscom” a datoriei în sumă de 68 897,41 lei și a taxei de stat în sumă de 1987,36 lei, care ulterior a fost achitată de către intimat. Ulterior, prin cererea de concretizare depusă în ședința de judecată reprezentatul SRL „Angroconscom” a solicitat încasarea penalității în sumă de 58 056,57 lei și a taxei de stat în sumă de 3250,38 lei, în total suma de 61 306,95 lei.

Astfel, reieșind din materialele cauzei, se confirmă că intimatul SRL „Prosper Pro” a admis întârzieri la achitarea mărfii livrate de către SRL „Angroconscom” potrivit contractului de furnizare a mărfii nr.15011 din 05.01.2015, iar în consecință, apelantul a calculat penalitate în sumă de 58 056,57 lei.

Conform art.624 alin.(1) cod civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Iar potrivit art.630 alin.(1) cod civil, în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se țină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci și de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Prin urmare, legea nu precizează cazurile în care ar putea fi redusă clauza penală, astfel încât, se va ține cont drept criterii ce permit reducerea clauzei penale: situația financiară dificilă a debitorului; mărimea penalității ce depășește suma datoriei; mărimea excesivă a penalității; că

datoria a fost achitată; o întârziere neesențială în executarea obligației de rând cu procentul înalt al penalității.

În concluzie, Colegiul civil va confirma temeinicia concluziei instanței de fond privind reducerea clauzei penală în mărime de 0,9% pentru fiecare zi de întârziere, prevăzută de pct.4.2 al contractului de furnizare a mărfii nr.15011 din 05.01.2015, la mărime rezonabilă în sumă de 20 000 lei.

Astfel, instanța de apel reține că, soluția respectivă este generată de disproporționalitatea penalității prevăzute în contract și situația de facto care a generat încheierea contractului unde a fost prevăzută această penalitate, ori mărimea sumei datoriei în urma livrării mărfii pentru care a fost solicitată penalitate a fost de 50 289,52 lei, iar penalitatea solicitată este de 58 056,57 lei, totodată s-a constatat că datoria a fost achitată integral.

Prin urmare, asemenea circumstanțe impune o soluție certă și justificată, de a admite parțial acțiunea înaintată de către SRL „Angroconscom” împotriva SRL „Prosper Pro”, adică penalitatea pentru întârziere.

În acest sens se mai remarcă faptul că, legea nu prevede expres limita de reducere a clauzei penale. Se mai constată că sarcina instanței în această situație constă în aprecierea adecvată a coraportului dintre mărimea penalității stabilite și mărimea prejudiciului real suportat.

Drept criterii de care se poate conduce instanța pentru a reduce clauza penală în speță, ar putea constitui faptul că penalitatea solicitată este disproporționată în raport cu datoria de bază, că datoria a fost achitată în timpul examinării cauzei în instanța de fond, intimatul nemanifestând reacredință sau acțiuni de tergiversare a achitării datoriei, de asemenea, nu s-a confirmat faptul că prejudiciul cauzat creditorului ar fi în permanentă creștere.

În concluzie, Colegiul civil consideră că încălcările invocate de apelant, exprimate sub forma unor argumente pur declarative, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute de art.386 alin.(1) lit. d) și art.387 Cod de procedură civilă, fapt care conduce la concluzia că cererea de apel este neîntemeiată. Or, potrivit art.386 alin.(2) Cod de procedură civilă, o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul atestă că, în conformitate cu art.94 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare, instanța de apel consideră că instanța inferioară corect a stabilit spre plată, conform art.98 Cod de procedură civilă, de la pârâtul SRL „Prosper Pro” în folosul reclamantului SRL „Angroconscom” suma de 3250,57 lei, ce constituie cheltuielile de plată a taxei de stat proporțional părții admise din acțiune.

În consecință, reieșind din faptul că apelantul nu au prezentat dovezi concludente și pertinente pentru a-și justifica pretențiile, Colegiul reține că apelul declarat de SRL „Angroconscom” urmează a fi respins ca fiind nefondat, iar Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 iunie 2016, urmează a fi menținută.

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit. a), art.389-390, 394 Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ,

DECIDE:

Se respinge apelul declarat de SRL „Angroconscom”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Angroconscom” către SRL „Prosper Pro” cu privire la încasarea sumei.

Decizia rămâne definitivă în momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,

Judecătorul:

Guzun Maria

Judecătorii:

Nogai Ala

Brașoveanu Vladimir

